

AKREDITACE VYSOKOŠKOLSKÉHO TECHNICKÉHO STUDIA V TURECKU

Na 34. symposiu Mezinárodní společnosti pro inženýrskou pedagogiku (IGIP) v Istanbulu [1] byl jako jeden z hlavních referátů přednesen příspěvek o Radě pro hodnocení inženýrských studijních programů (MÜDEK – Mühendislik Degerlendirme Kurulu) a počátečních výsledcích akreditace inženýrského studia v Turecku, který zpracovali *Erдем-Senatalar* (Technická univerzita Istanbul), *A.E. Payzin* (PAZZIN Danismanlik Ltd. Istanbul), *E.B. Platin* (Středovýchodní technická univerzita Ankara).

Některé turecké technické univerzity nejdříve získaly akreditaci od americké ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology). S využitím zkušeností ABET byla v Turecku v roce 2002 vytvořena Rada pro hodnocení inženýrských studijních programů (MÜDEK).

Hlavními úkoly MÜDEK jsou:

- vyhodnocovat studijní programy, které vedou k prvnímu inženýrskému titulu (administrativně tuto činnost zajišťuje Rada děkanů inženýrských škol – MDK Mühendislik Dakanlari Konseyi),
- organizovat výběrové a přípravné programy hodnotitelů,
- poskytovat informace a přípravu řídicích pracovníků (děkané a vedoucí programů) a učitelských sborů k akreditaci,
- posuzovat a aktualizovat programy kritérií a postupů evaluace.

MÜDEK je nezávislá, nevládní instituce, která má 8 členů. Jsou to představitelé Unie komor inženýrů a architektů Turecka, představitel turecké Společnosti pro kvalitu, dva představitelé průmyslu, čtyři představitelé vysokých škol. Funkční období členů je 2 roky nejdéle po dobu tří následujících období. Programy evaluace realizují týmy (ad-hoc), jejichž předsedou je současný nebo dřívější člen MÜDEK. Tento tým má dostatečný počet hodnotitelů, pro každý program je alespoň jeden hodnotitel. Hodnotitelé musí předem absolvovat přípravný kurz MÜDEK.

Hodnocení studijních programů začíná podáním vlastní hodnotící zprávy, vypracované institucí podle vzoru daného MÜDEK. Hodnotící tým navštíví hodnocenou instituci po dobu tří dnů k vyjasnění nejasných bodů, k setkání s učiteli, studenty a dalšími pracovníky instituce, k návštěvě poslucháren, laboratoří, knihoven, počítačových center a dalších zařízení instituce. Potom tým seznámí vedoucí pracovníky instituce s hlavními body svých poznatků. Zpráva týmu prochází několika kontrolami a úpravami před tím, než konečná zpráva je předána hodnocené instituci jako rozhodnutí MÜDEK. Rozhodnutí akreditace může být úplné na 6 let nebo kratší na 2 nebo 1 rok, nebo akreditace nemusí být schválena.

Kritéria hodnocení obsahují 8 bodů:

1. **Studenti** – hodnocení kvality a výkonnosti studentů, způsoby jejich hodnocení, poradenství, sledování a zajištění toho, že všichni studenti splní všechny požadavky studijního programu.
2. **Cíle studijního programu** – očekávané dokončené práce absolventů programu během prvních několika let po absolvování studia, učební plán a postupy, které připraví studenty k dosažení stanovených cílů, systém stálého hodnocení těchto cílů.
3. **Výsledky studijního programu a hodnocení** – znalosti a dovednosti studentů získané během studia, schopnosti aplikace teoretických poznatků, návrhu a provádění experimentů, návrhu skutečných systémů, součástí nebo procesů, práce v týmu.
4. **Profesionální složky studijního programu** – zahrnují 4 hlavní složky inženýrství: větší návrhová zkušenost, jeden rok matematiky a základních věd, jeden a půl roku hlavních inženýrských témat, všeobecné vzdělání doplňující inženýrské vzdělání.
5. **Učitelský sbor** – kompetence v žádaných oblastech studijního programu, jednání v učitelském sboru, poradenství pro studenty, schopnost profesionálního rozvoje, styk s praxí a zaměstnavateli.

6. **Vybavení** – potřebné učebny, laboratoře, zařízení a přístroje pro počítačovou a informační infrastrukturu.
7. **Podpora instituce, finanční zdroje a konstruktivní vedení** – základní činitelé k získání kvalitních učitelů, k získání, údržbě a provozu dostatečného vybavení a zařízení.
8. **Specifická kritéria studijního programu** – v současné době má MÚDEK specifická kritéria pro 25 z celkového počtu 49 inženýrských oborů.

MÚDEK v letech 2003–2005 vyhodnotil 10 inženýrských programů na 3 univerzitách a ve školním roce 2005–2006 se očekává, že bude vyhodnoceno 20 inženýrských programů 4 univerzit. První zkušenosti ukazují, že hodnocení MÚDEK a také pracovní semináře MÚDEK jsou hodnoceny dobře. Přestože toto hodnocení je dobrovolné, roste o něj zájem a je považováno za skutečné zvyšování kvality inženýrského vzdělávání. V blízké budoucnosti MÚDEK chce:

1. Vytvořit formální subjekt jako nevládní federaci existujících rad, společností a asociací zabývajících se inženýrskou profesí a vzděláváním v Turecku.
2. Získat formální uznání jako akreditační instituce inženýrského vzdělávání od tureckých správních orgánů.
3. Vytvořit vzájemné smlouvy s akreditačními radami a agenturami v cizině pro mezinárodní uznávání.

MÚDEK udržuje úzkou spolupráci s americkou ABET a účastní se projektu akreditace evropských inženýrských programů a absolventů (EUR-ACE), jehož cílem je vytvořit evropský systém akreditace inženýrského vzdělávání.

Literatura:

- [1] Erdem-Senatalar, A.E. Payzin, E.B. Platin: Engineering Evaluation Board (MÚDEK): Initial Observations on Engineering Accreditation in Turkey, sborník 34. mezinárodního symposia IGIP, díl 2, str. 175–180.

- jmě - - alval -

CENTRUM PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU PEDAGOGICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ

Centrum pedagogického výzkumu Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (CPV) bylo zřízeno ke dni 1. 7. 2003 s cílem posílit vědeckou a výzkumnou práci na fakultě, a to v oblasti pedagogiky a oborových didaktik. CPV navazuje na tradice fakulty, které sahají až do jejího vzniku v roce 1946. Vědeckou orientaci fakulty tehdy reprezentovaly takové osobnosti jako *Josef Dvořáček*, *Otokar Chlup*, *Vilém Chmelař*, *František Trávníček*, *Jan Vaněk* a jiní.

Reorganizace fakulty v dalších letech však vědeckému bádání neprály. Pokusem zvrátit nepříznivou situaci byla iniciativa některých pracovníků fakulty (*Bohumír Blížkovský*, *František Holešovský*, *Stanislava Kučerová* a *Josef Maňák*), kteří využili příznivých podmínek obrodného procesu a v roce 1968 založili Laboratoř pro pedagogický výzkum, která však v období tzv. normalizace mohla existovat pouze formálně. Po pádu

komunistického režimu bylo v roce 1990 výzkumné pracoviště obnoveno pod názvem Laboratoř výzkumu výchovy a vzdělávání, avšak ani jí se nepodařilo získat výraznější podporu fakulty.

Nynější Centrum pedagogického výzkumu, v pořadí již třetí pracoviště s vědeckovýzkumným zaměřením na fakultě, má předpoklady pro naplňování stále naléhavějších potřeb pedagogických disciplín rozvíjet výzkumnou práci, neboť zásluhou nynějšího vedení fakulty má zajištěny základní podmínky pro svou existenci, tj. personální obsazení a odpovídající pracovní prostory a technické vybavení. K jeho nejdůležitějším aktivitám patří:

- řešení vlastních výzkumných projektů a participace na jiných projektech,
- podpora oborových didaktik na fakultě,